

vergadering **C102 – WON10**

zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie

van 31 januari 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de noodzaak van een goed uitgewerkte dataverzameling ten behoeve van het huisvestingsbeleid - 671 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de energiebesparende maatregelen ter voorkoming van stroomtekort - 686 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de studie van 3E inzake bevoorradingszekerheid en energie-efficiëntie - 709 (2012-2013)	5
Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de procedure inzake de doorlooptijd van leningsaanvragen bij het Vlaams Woningfonds - 691 (2012-2013)	10

■

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de noodzaak van een goed uitgewerkte dataverzameling ten behoeve van het huisvestingsbeleid - 671 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Voorzitter, minister, collega's, meten is weten. Beleidsevaluatie kan enkel degelijk gebeuren als er voldoende gegevens worden bijgehouden en ter beschikking worden gesteld. Zowel voor de bevoegde minister als voor de parlementsleden zijn data een belangrijk middel om het bestaande beleid te evalueren en/of te controleren. Op de eerste plaats is het belangrijk dat er voldoende cijfergegevens bijgehouden worden. Ik hoorde uw adjunct-kabinetschef op het Woonforum 2012 zeggen dat uw kabinet ook voorstander is van de 'meten is weten'-leuze.

Nochtans valt hier in de praktijk weinig van te merken. Minister, bij wijze van voorbeeld heb ik uitgeteld hoeveel antwoorden u mij schuldig moest blijven op schriftelijke vragen waarin ik informeerde naar cijfergegevens. Op maar liefst een op vier vragen antwoordt u of de bevoegde administratie dat hierover geen gegevens worden bijgehouden.

De huisvestingsmarkt is zeer complex en flexibel, de woonnood is hoog, de wachtlijsten voor een sociale huurwoning stijgen in zeer snel tempo en u beschikt nauwelijks over de instrumenten om eventuele bijstellingen te verantwoorden. Het is in de huidige en toekomstige context van het allergrootste belang om zowel de positieve als de negatieve trends snel op te merken.

Minister, hoe evalueert u op objectieve wijze het beleid of de sociaal-maatschappelijke context, zonder over de nuttige cijfergegevens te beschikken? Welke manier van evalueren gebruikt u? Hoe kunt u enerzijds stellen dat u veel belang hecht aan de leuze 'meten is weten', maar anderzijds op een vierde van de vragen moet antwoorden dat er geen cijfers over beschikbaar zijn of niet worden bijgehouden? Acht u een betere dataverzameling wenselijk, zoals uw adjunct-kabinetschef suggereerde? Welke maatregelen hebt u reeds genomen om op een structurele manier cijfers te verzamelen en bij te houden? En welke maatregelen zult u hiervoor in de toekomst nemen?

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, minister, ik denk dat mevrouw De Waele een terechte vraag stelt. Ik heb ook al meermaals van u te horen gekregen dat er geen cijfers beschikbaar waren. Mevrouw De Waele, u legt dus de vinger op de wonde. Ik hoor ook van mensen in het veld dat ze het spijtig vinden dat bepaalde cijfergegevens er niet zijn of dat bepaalde databestanden niet kunnen worden gekoppeld of bepaalde gegevens niet ter beschikking worden gesteld, ook al zijn ze er wel.

Ik weet dat u bezig bent met het verzamelen van gegevens en dat waardeer ik. Toch hoop ik dat u er in de toekomst nog meer werk van zult maken zodat er een kentering kan komen.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Eerst en vooral wil ik er graag op wijzen dat er heel wat cijfergegevens beschikbaar zijn. Die worden effectief ruim toegepast in de meting van evoluties in het veld en de evaluatie van het beleid. Om beleid te evalueren zijn cijfers relevant, maar ook andere kwalitatieve analyses zoals de mening van stakeholders enzovoort. We evalueren dus niet alleen op basis van cijfers.

Belangrijke partner voor zulke evaluaties is het Steunpunt Wonen, dat zowel in de basisopdracht als in de kortetermijnopdrachten evaluaties moet doen, zoals een evaluatie van

ruimtelijk selectieve maatregelen in het woonbeleid, de verdeling van woonsubsidies, het decreet Grond- en Pandenbeleid, de in- en uitstroom in de sociale huisvesting enzovoort.

Het hoeft natuurlijk niet te verbazen dat niet altijd alle cijfergegevens die men zou opvragen, beschikbaar zijn, om een aantal redenen. Het verzamelen van cijfers heeft natuurlijk een hoge kost, en men moet altijd het maatschappelijke nut van het verzamelen van die cijfers afwegen tegen de kost. Het gaat om zeer arbeidsintensief werk dat men vraagt van huisvestingsmaatschappijen die al vrij veel administratieve taken moeten verrichten. We kunnen niet eindeloos extra vragen blijven stellen aan die huisvestingsmaatschappijen. Er moeten dus keuzes worden gemaakt.

Soms gaat het inderdaad om zaken die we niet meten, omdat we denken dat het nut niet groot genoeg is in verhouding tot de kost en de administratieve lasten. Soms wordt er voorrang gegeven aan andere dingen of is het omdat dit nog niet ver genoeg is uitgewerkt. Ik kan u bij voorbeeld melden dat de vraag van mevrouw De Waele over het aantal uithuiszettingen inderdaad aanleiding is geweest om deze informatie beginnen op te vragen. Het kan dus zijn dat u met uw vraag ons op het idee brengt om iets beginnen te verzamelen. We moeten dus iedere keer wel de afweging maken of we het gaan verzamelen of niet en of het doenbaar is om het op een redelijke manier te kunnen verzamelen.

In het algemeen trachten wij om de verzameling en beschikbaarheid van cijfergegevens te optimaliseren. In hoofdzaak vallen we terug op brede beschikbare basisinformatie. Bij alle actoren in het beleidsveld Wonen worden de gegevens bijgehouden die noodzakelijk zijn voor een goede operationele werking. Denk aan de informatie die nodig is om allerlei berekeningen te doen en om toelatingsvoorwaarden af te toetsen, bijvoorbeeld over de sociale huurders en kandidaat-huurders, over sociale kopers en ontleners, over de sociale huurwoningen, koopwoningen en leningen, over de verschillende andere steunmaatregelen zoals de renovatiepremie en de huurpremie, de verzekering gewaarborgd wonen enzovoort.

De ontsluiting van die informatie biedt in de meeste gevallen een erg belangrijke houvast voor het opzetten van een onderbouwde beleidsevaluatie. Dat is de ruimste en meest systematische bron van evaluatie. Dat alles wordt ontsloten in de databanken voor de opvolging van sociale huurders en kandidaat-huurders, de premiedatabank, de databank rond de verschillende stelsels van huursubsidie, de databank in het kader van ongeschikt- en onbewoonbaarheid, de prestatiedatabank ter ondersteuning van de visitatiecommissie enzovoort.

Een optimale ontsluiting van al deze informatie als geheel is niet altijd eenvoudig, want ze zit bijvoorbeeld verspreid over verschillende instanties en in uiteenlopende informaticasystemen. Daarom wordt er gewerkt aan de uitbouw van een datawarehouse Wonen, waarbinnen beleidsrelevante informatie rond wonen wordt gecentraliseerd. Er moet wel een duidelijke rechtsbasis worden uitgewerkt om dat ten volle te kunnen doen, in overeenstemming met de privacywet. Ik heb het initiatief genomen om deze rechtsbasis te verzekeren via het ontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten met betrekking tot wonen, dat straks nog wordt toegelicht. Daarin wordt dus de rechtsbasis om dat datawarehouse op te richten voorgesteld.

Daarnaast wordt op een aantal vlakken ook echt geïnvesteerd in bijkomende informatie die enkel en alleen omwille van de beleidsvoorbereiding wordt gemaakt. Deze opdracht wordt toevertrouwd aan het Steunpunt Wonen Vlaanderen. Zo is er bijvoorbeeld het geplande Grote Woononderzoek 2013. Dat is een grootschalig onderzoek naar de woonsituatie in Vlaanderen met zowel een bevraging van bewoners als een meting van de woningkwaliteit. Het steunpunt zal ook via vergelijking van gegevens uit verschillende beschikbare registers, zoals kadaster- en bevolkingsgegevens, maar ook registratiesystemen rond tweede verblijven, leegstand of studentenkamers, trachten te komen tot aanbevelingen voor een betere registratie van de leegstand en niet-officiële bewoning.

Mevrouw Patricia De Waele: Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Ik ben er wel tevreden mee. Ik weet dat u uw best doet, want het ontwerp van decreet dat hier straks voorligt, wil zo'n datawarehouse organiseren. Het is een feit dat u inziet dat een degelijk gegevensbestand noodzakelijk is. Ik juich ook toe dat u naar aanleiding van een aantal schriftelijke vragen hebt ingezien dat bepaalde vragen terecht zijn en dat u de opdracht hebt gegeven, meer bepaald over de uithuiszettingen, om daaraan te werken.

Volgens mij moeten we niet te veel kijken naar de hoge kost van het verzamelen van data. Het is juist dat dat een andere manier van organiseren en van administratie teweegbrengt, maar als we enkel kijken naar de kostenfactor, blijven we in een rondje draaien. In een moderne maatschappij waarin IT heel belangrijk is, zou het geen drempel mogen zijn om alle data te verzamelen die nodig zijn om een woonbeleid te sturen.

Het is een moeilijkheid dat data voor woonbeleid op verschillende niveaus beschikbaar zijn. Het federale niveau beschikt over heel wat data, meer bepaald de registraties en het kadastraal inkomen. Het verband wordt nog altijd niet gelegd met gegevens die we op Vlaams niveau zouden willen hebben. Dat geldt bijvoorbeeld voor de eigendomsvoorwaarden om in aanmerking te komen voor sociale woningen, domiciliefraude en dergelijke. Ik vraag me af of uw systeem van datawarehouse daaraan voldoende aandacht schenkt.

Minister, ik wil benadrukken dat ook bij verschillende stakeholders gegevens beschikbaar zijn. Ik denk aan de vastgoedsector en het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars. Zij kunnen misschien ook noodzakelijke gegevens aanreiken. Ik denk niet dat die actoren vandaag betrokken zijn.

Minister Freya Van den Bossche: Wat de registratie van de huurcontracten betreft, hebben wij contact opgenomen met de federale overheid en een aantal aanbevelingen gedaan op basis van onderzoek van het Steunpunt Wonen Vlaanderen, in de hoop dat de federale overheid daarmee rekening zal houden.

Mevrouw Patricia De Waele: Ik heb niet op al mijn vragen een antwoord gekregen. Ik hoop dat we de uitwerking van het decreet niet moeten afwachten om de nodige stappen te zetten en te zorgen voor de nodige data.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de energiebesparende maatregelen ter voorkoming van stroomtekort - 686 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de studie van 3E inzake bevoorradingszekerheid en energie-efficiëntie - 709 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, minister, collega's, vanmorgen verscheen een persbericht van Belga dat in 2012 aanzienlijk meer elektriciteit werd ingevoerd dan uitgevoerd. Dat blijkt uit cijfers van netbeheerders. In het laatste trimester moest 23,1 procent van het elektriciteitsverbruik worden ingevoerd. Dat zou een gevolg zijn van het uitvallen van de kerncentrales Doel 3 en Tihange 2. Collega's, daarmee wil ik duiden hoe groot de problematiek van het stroomtekort in Vlaanderen is.

Uit een studie in opdracht van drie milieuorganisaties, specifiek naar de impact van energie-efficiëntie, blijkt dat indien meer energiebesparende maatregelen genomen zouden worden,

stroomtekorten kunnen worden vermeden. Studie bureau 3E onderzocht het effect van drie maatregelen: de gedeeltelijke vervanging van elektrische verwarming in de huishoudens, een efficiëntere verlichting in gebouwen in de dienstensector en efficiëntere en beter afgestelde pompen en elektromotoren in de industrie. Er werd in de studie meteen ook een kostenplaatje berekend. De drie maatregelen vergen een totaal geraamde investeringskost van 2,07 miljard euro.

Maar de onderzoekers menen dat een lager elektriciteitsverbruik over een periode van vijftien jaar daar een besparing van 3,24 miljard euro zou betekenen. In het nieuwe Belgische hoofdkantoor van Ernst & Young bijvoorbeeld werd op die manier in één jaar tijd 48 procent energie bespaard, in vergelijking met klassieke verlichting. Dit voorbeeld toont aan dat energie-efficiëntie een belangrijke meerwaarde heeft om niet enkel energie te besparen, maar zo ook stroomtekorten op te vangen.

Minister, bent u op de hoogte van de studie van 3E? Hoe evalueert u de studie?

In hoeverre meent u dat de overheid een voorbeeldfunctie kan geven in een aantal overheidsgebouwen?

Hoe kunt u de gezinnen in Vlaanderen stimuleren om elektrische verwarming af te bouwen? Dat zijn er nog heel wat.

Er staan nog enkele decreten op stapel. In hoeverre zullen die leiden tot een vermindering van energieverbruik in de industrie?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, ik heb een gelijkaardige vraag naar aanleiding van de publicatie van dezelfde studie.

Het is een relevante studie, hoewel ik het niet eens ben met alle conclusies. Zo staat er ergens dat de overheid tot op heden de energie-efficiëntie volledig negeert. Dat strookt helemaal niet met de werkelijkheid. Deze regering levert al heel wat inspanningen op dat vlak.

De studie heeft wel de verdienste dat ze de problematiek nog eens scherp naar voren brengt. De uitdagingen zijn nog altijd zeer groot. Mevrouw Van den Eynde zei het al, we zijn structureel netto-importeur geworden van elektriciteit. Meestal is dat geen probleem, maar er zitten toch risico's aan vast. We moeten daar waakzaam voor zijn.

Energie-efficiëntie valt grotendeels onder de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest. De federale overheid heeft ook een aantal mogelijkheden met Elia en met de afschakelcontracten die ervoor zorgen dat het piekgebruik daalt wanneer dat nodig is. De Vlaamse overheid kan volgens deze studie nog meer doen inzake verlichting, elektrische verwarming in huizen, elektrische motoren van pompen en ventilatoren in de industrie. Het potentieel was aanzienlijk volgens de studie, net als de economische return. Elke geïnvesteerde euro levert 1,56 euro op. Dat is niet onbelangrijk.

Uitstel is geen optie, volgens de studie. Energie-efficiëntie dient een centrale plaats te krijgen in het beleid voor de bevoorradingszekerheid. Dat is al het geval, dat geldt ook voor uw beleid, minister. Uiteraard kan het nog altijd groeien. De studie roept op tot een totaalplan in overleg met de Federale Regering en de andere gewestregeringen.

In welke mate hebt u overleg met uw federale en gewestelijke collega's?

Hoe beoordeelt u de studie in het algemeen? Zijn er beleidsaanbevelingen die u ter harte wilt nemen en omzetten in nieuw Vlaams beleid in de loop van de komende weken en maanden?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, de studie heeft haar verdiensten, vooral omdat het niet bij een analyse blijft, maar er concrete oplossingen worden aangeboden, en meer

specifiek rond de piekvraag. Dat is een klassiek argument tegen meer energie-efficiëntie en maatregelen om het elektriciteitsverbruik te doen dalen.

Er worden oplossingen aangereikt voor een piekvraagvermindering, en bovendien oplossingen op korte termijn. Ik kijk uit naar uw antwoord op de vragen.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik heb de resultaten van de studie ontvangen en door het Vlaams Energieagentschap en mijn kabinet laten analyseren. De studie schat het besparingspotentieel op het vlak van elektriciteit in een aantal sectoren in op basis van expertenkennis. Dit potentieel vergelijkt men dan met de piekvraag aan elektriciteit in België.

De studie wil in de eerste plaats een antwoord geven op de problematiek van de bevoorradingszekerheid van elektriciteit en vooral op de problematiek van de piekvraag in winterperiodes, in samenhang met buitendienststellingen en sluitingsvoorstellen van kerncentrales. Op zich is de elektriciteitsbevoorradingszekerheid en het beheer van het evenwicht op het hoogspanningsnet natuurlijk een federale bevoegdheid, maar er zijn natuurlijk ook belangrijke gewestelijke aspecten. Ik heb dan ook, zoals ook gevraagd door het Vlaams Parlement, hierover overleg gevraagd met mijn federale collega en een datum voor dit overleg wordt momenteel gepland. Er is een principiële ‘ja’ gekomen voor dat overleg tussen gewesten en federale overheid.

Er is de laatste tijd heel wat aandacht gegaan naar de procedures bij eventuele acute elektriciteitsbevoorradingsproblemen in winterperiodes en de sensibiliserende en verplichtende maatregelen om het elektriciteitsgebruik te verminderen op de korte termijn. Deze procedures zijn natuurlijk absoluut noodzakelijk, en ik volg de uitwerking daarvan door de federale overheid van nabij op. We moeten echter op de middellange termijn vooral maatregelen nemen om op een meer rationele en slimmere manier elektriciteit te gebruiken. Dit vermindert immers het risico op een elektriciteitsbevoorradingsstekort en vermijdt dat we zeer veel middelen moeten investeren in dure piekproductiecapaciteit.

Met rationeler elektriciteitsgebruik bedoel ik minder stroom verspillen. Een belangrijke rol is weggelegd voor het Europese en federale niveau voor wat betreft de productnormering van elektrische toestellen. Maar ook de gewesten hebben vanuit het energiebeleid een rol in het uitfasen van elektrische verwarming, in sociale woningen bijvoorbeeld, het sensibiliseren van burgers rond sluipverbruik en het stimuleren van zuinige verlichting. Daarvoor verwijst ik naar minister Crevits die inspanningen levert op het vlak van openbare verlichting.

Met slimmer elektriciteitsgebruik bedoel ik dat we er moeten voor zorgen dat de piekvragen zoveel mogelijk worden afgevlakt. De slimme sturing van bijvoorbeeld warmtepompen of infrastructuur die veel elektriciteit gebruikt zonder dat het van belang is wanneer die wordt geproduceerd, kan hier een oplossing bieden. Hoe meer we van dat soort toestellen inzetten, hoe meer die pieken zullen kunnen worden afgetopt. Ik heb het onderwerp alvast geagendeerd op het overleg met mijn collega's uit de andere gewesten en het federale niveau, dat binnenkort plaatsvindt. Na afloop daarvan hoop ik u meer te kunnen vertellen.

Ik ben ook blij dat de studie de aandacht vestigt op de noodzaak om op middellange termijn te blijven werken aan een rationeel en slim elektriciteitsverbruik. De studie stelt een geschat potentieel van een bepaalde sector voor, maar bestudeert geen concrete instrumenten om dat potentieel te verwezenlijken. In het algemeen is het niet evident om op het vlak van energie- en elektriciteitsbesparing een technisch potentieel in te vullen, omdat er nogal wat drempels voor investeringen zijn. Het komt er dus op aan om maatregelen te nemen om die drempels te slechten en investeringen werkelijk te laten plaatsvinden.

Ik overloop een aantal mogelijke maatregelen. Het is zeker een opdracht van de Vlaamse overheid om op het vlak van energiebesparing een voorbeeldfunctie te vervullen. De Vlaamse overheid heeft heel wat gebouwen en kan daardoor ook heel wat initiatief nemen. Ik denk aan

het Vlaams Administratief Centrum in Leuven, dat een voorbeeld is van energiezuinige kantoorbouw. Wat de bestaande overheidsgebouwen betreft, heeft de Vlaamse Regering een actieplan ‘Energiezorg in de Vlaamse overheidsgebouwen’. En in het kader van het meerjarenprogramma ‘Slagkrachtige overheid’ is het sleutelproject ‘Duurzaam optreden van de Vlaamse overheid’ uitgewerkt. Onder andere op basis van de resultaten van energieaudits zullen verbeteringsvoorstellen worden uitgevoerd. Zoals u weet, valt dat onder de bevoegdheid van minister Bourgeois. Dat zou zeker een belangrijk iets moeten kunnen betekenen.

Eind 2012 werd het actieplan ‘Duurzame overheidsopdrachten 2012-2014’ goedgekeurd door de Vlaamse Regering. En er is het Vlaams Energiebedrijf, dat een sleutelrol zou moeten kunnen gaan vervullen bij de grondige energetische renovatie van heel wat overheidsgebouwen. De voorgestelde maatregelen brengen ook een belangrijke prefinancieringskost en redelijk wat ongemak mee voor de eigenaars van de betreffende gebouwen. Vooraleer dergelijke ingrijpende maatregelen worden uitgewerkt en gelanceerd, moeten daar ook oplossingen voor worden uitgewerkt. Een zeer dankbaar middel daarvoor is het actief stimuleren van de markt van de energiedienstenbedrijven, de zogenaamde Energy Service Companies (ESCO's). In het kader van het nieuwe Vlaamse klimaatbeleidsplan ben ik met mijn collega, bevoegd voor de economie, een actieplan aan het uitwerken om deze energiedienstenbedrijven wat meer wind in de zeilen te geven. Al jaren wordt verkondigd dat er een enorm marktpotentieel aanwezig is om energiediensten massaal te ontwikkelen, maar in de praktijk is dat tot op heden in Vlaanderen een nichemarkt gebleven. Er moet dringend werk worden gemaakt van de nodige maatregelen om die barrières weg te werken.

Het stimuleren van de afbouw van elektrische verwarming, of anders uitgedrukt: het ontmoedigen ervan, gebeurt nu op twee manieren. Ten eerste: rechtstreeks, via communicatie- en informatiecampagnes, waarin wordt uiteengezet dat elektrische verwarming geen goede oplossing is, zowel wat het energetische aspect ervan betreft als de kost per ontvangen energie-eenheid. Ten tweede: een veeleer onrechtstreekse manier, door in de energieprestatieregeling het verbruik van elektriciteit voor verwarming te waarderen aan het verbruik dat nodig is om de elektriciteit te produceren. Dat wordt het primaire energieverbruik genoemd.

Binnen de sector van de sociale huisvesting ten slotte is het vervangen van elektrische verwarming een prioriteit in het kader van het Energierenovatieprogramma 2020. In de volgorde van prioriteiten, waarbij we eerst de zeer dringende werken doen, gezien de noodlijdende toestand van bepaalde woningen, komen die belangrijke quick wins op het vlak van energie op de tweede plaats. In sociale woningen, waar indertijd om redenen van besparing vaak met elektrische verwarming is gewerkt, zullen we die systemen versneld kunnen vervangen.

De vervanging van elektrische verwarming door centrale verwarming wordt momenteel ook gestimuleerd via de verbeterings- en aanpassingspremie (VAP) en een verhoogde netbeheerderspremie voor het plaatsen van een warmtepomp.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, bedankt voor uw antwoord. Het is voor iedereen duidelijk dat energie-efficiëntie van groot belang is om energie te kunnen besparen. Er zijn nog wel wat initiatieven mogelijk. U hebt er een aantal aangekondigd, zoals informatiecampagnes. Dat lijkt mij heel belangrijk. U had het ook over besparingen in overheidsgebouwen, maar daarbij heb ik u nogal vaak het woord ‘kan’ horen gebruiken. In hoeverre zullen er effectief maatregelen genomen worden? Wordt er overleg gepleegd met een aantal van uw collega's om die besparingsmaatregelen te kunnen doorvoeren in de overheidsgebouwen?

Het is goed nieuws dat u verder werk zult maken van de energie-efficiëntie en dat er overleg komt met de federale overheid. Het is belangrijk dat we het onderwerp op de agenda van deze commissie blijven plaatsen, want als we dit niet nauwgezet opvolgen, zal de problematiek van de stroomtekorten in Vlaanderen alleen erger worden.

Er zijn nog een aantal initiatieven hangende, ook van onze fractie, om verder te werken aan de problematiek van de stroomtekorten in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik dank de minister voor het antwoord. Ik kijk alvast uit naar de resultaten van het overleg met de federale overheid en de andere gewesten. Het is zeer belangrijk dat dat overleg structureel wordt gevoerd en opgevolgd. Er is trouwens ook nog het hangende initiatief van deze commissie om met de andere energiecommissies die dit land rijk is, samen te zitten en een en ander te bespreken op parlementair niveau. We moeten in dat verband eens bekijken, voorzitter, in welke mate de andere parlementen daar al een beslissing over hebben genomen.

Er zitten een aantal positieve maatregelen vervat in uw antwoord, minister. Ik heb nog één bijkomend vraagje. Als we ESCO's willen stimuleren en u daar een actieplan rond wilt opmaken, welke barrières wilt u dan concreet wegnemen en op welke manier?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Het zal u misschien niet verbazen, minister, maar ik ben iets kritischer over uw antwoord dan de voorgaande sprekers. Ik hoor geen concrete nieuwe elementen. Het bestaan van drempels, de ESCO's die onvoldoende functioneren, dat zijn allemaal zaken die we al jarenlang weten. Dat geldt ook voor het potentieel van overheidsgebouwen. Het Vlaams Energiebedrijf moet dat nu gaan oplossen, maar herinner u de discussie van vorige week, waaruit bleek dat het zeer moeizaam opgestart raakt.

Ook het klimaatbeleidsplan werd aangehaald. Het gaat over de periode 2013-2020. Het jaar 2013 is begonnen, maar er is nog altijd geen klimaatbeleidsplan. Ik heb begrepen dat het telkens wordt uitgesteld, want het was al geagendeerd op de ministerraad van de Vlaamse Regering. *(Opmerkingen van de heer Robrecht Bothuyne)*

Overleg is volop bezig, ja: overleg met het federale niveau, overleg op Vlaams niveau en overleg onder meerderheidspartijen ongetwijfeld ook. Maar ondertussen komt studie na studie uit waarin staat dat we het besparingspotentieel inzake energie onvoldoende benutten. Deze studie van 3E in opdracht van de milieuorganisaties is niet de eerste studie, minister, u weet dat. De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) is ook al verschillende keren zeer kritisch geweest en heeft gesteld dat we het potentieel inzake energie-efficiëntie met onze bevoegdheden in Vlaanderen onvoldoende benutten. Het wordt nu toch wel tijd dat we eens een stapje verder gaan dan steeds diezelfde analyse te maken en te blijven vasthouden aan de mechanismen die vandaag bestaan. Ik weet dat er een aantal instrumenten bestaan om energiebesparing en energie-efficiëntie te stimuleren, maar het punt is net dat het hele potentieel daardoor niet wordt benut. Welke bijkomende maatregelen zal de Vlaamse Regering treffen?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Wat betreft de bijkomende maatregelen, denk ik onder andere aan een aantal voorstellen die we hebben geformuleerd in het kader van het klimaatbeleidsplan. Het is afwachten welke daarvan overeind blijven, maar we doen wel degelijk voorstellen. Er is het plan om de ESCO's wat meer wind in de zeilen te geven. Een van de dingen bijvoorbeeld die minister-president Peeters en ikzelf bekijken, zijn de contracten waarvoor we misschien in een soort van typecontract moeten voorzien, hoewel dat niet evident is. Dat proberen we toch te vergemakkelijken. De afbouw van elektrische verwarming in sociale woningen gebeurt versneld. Dat is bezig. We proberen ook via

bijkomende maatregelen voor vormen van isolatie, zoals vloer- en muurisolatie, steeds meer mensen aan te zetten tot isoleren. We merken bijvoorbeeld dat dakisolatie de afgelopen jaren enorm is toegenomen. Mensen zijn aan het isoleren gegaan.

Ik moet wel samen met u vaststellen dat doordat de federale overheid een aantal belangrijke vormen van energierenovatie niet meer fiscaal beloont, er een terugval is. Wij hebben geprobeerd om dat deels op te vangen via de renovatiepremie. Akkoord, die is er voor mensen tot en met een matig inkomen, niet voor mensen met een hoger inkomen. Maar goed, we geven hen toch 10 procent premie meer wanneer ze hun ramen vervangen door energiezuinigere beglazing. We zetten stap na stap in de juiste richting.

Het klopt natuurlijk dat ik niet voor alles bevoegd ben. De gebouwen vallen niet onder mijn bevoegdheid. Dat neemt niet weg dat ik een aantal zaken probeer te coördineren. We moeten ook rapporteren in het kader van de Energie-efficiëntierichtlijn. Om die reden heb ik deze week overlegd met alle gebouwenbeheerders van de Vlaamse overheid in het kader van de doelstelling om een aantal procenten per jaar in het patrimonium werkelijk te gaan besparen, dat te berekenen enzovoort. In de mate van het mogelijke tracht ik een coördinerende rol te vervullen. Natuurlijk heeft de heer Sanctorum gelijk dat iedereen zijn werk moet doen en dat er niet te veel overlegd moet worden, maar dat er gehandeld moet worden. Ik ben het daarmee eens, maar dat overleg is nu eenmaal een noodzakelijke stap voor mij om hier en daar bij collega's iets proberen te verkrijgen.

Mevrouw Van den Eynde, het plan dat we nu afspreken met de gebouwenbeheerders moet ertoe leiden dat de besparingen per jaar voor het patrimonium werkelijk plaats zullen vinden. We proberen dat op die manier concreet te maken. Dat is nog een bezorgdheid van u. Ik hoop u daar zo snel mogelijk nog wat meer over te kunnen vertellen. We moeten dit jaar nog rapporteren aan Europa, en dat zal daarin allemaal moeten worden opgenomen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de procedure inzake de doorlooptijd van leningsaanvragen bij het Vlaams Woningfonds - 691 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, minister, mijn vraag gaat over de periode dat men een lening aanvraagt tot die kan worden gefinaliseerd, en meer bepaald in de sector van de sociale koopwoningen. Artikel 20, paragraaf 3, van bijlage I bij het besluit van de Vlaamse Regering van 18 juli 2008 bepaalt dat voor grondgebonden sociale koopwoningen er maximaal twee maanden intresten na datum van de oplevering mogen worden doorgerekend in de verkoopprijs. Dat is een heel goede zaak. Dit betekent in de praktijk dat de sociale bouwmaatschappijen erover moeten waken dat hun woningen verkocht geraken binnen een bepaalde termijn, wat goed is.

Voor maatschappijen die niet kampen met verkoopproblemen en heel lange wachtlijsten hebben, is dat in principe een haalbare kaart. Wat dat betreft, denk ik dat het een goede maatregel is. Van de bouwmaatschappijen wordt natuurlijk ook verwacht, indien zij geconfronteerd worden met kandidaat-ontleners die beter gediend zijn met een lening van het Vlaams Woningfonds, dat zij deze mensen ook doorverwijzen naar deze instelling. De eerlijkheid gebiedt hen dat en ze doen dat ook. Vanuit sociaal oogpunt is dat zeker te verdedigen, maar het zorgt in de praktijk wel voor onvoorziene uitgaven voor die bouwmaatschappijen zonder dat ze dat willen.

Ik ken een aantal praktijkvoorbeelden die ik nogal merkwaardig vond toen ik ze voor het eerst hoorde. Ondertussen heb ik ze gecheckt bij andere maatschappijen en blijktbaar komt dit meer voor dan ik dacht. Voor woningen die toegewezen zijn één maand voor de voorlopige oplevering ervan, konden de aktes voor alle op dat ogenblik toegewezen woningen waarvoor een lening werd aangegaan bij de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW), tijdig worden verleden. Voor twee woningen werden de kandidaat-kopers doorverwezen naar het Vlaams Woningfonds (VWF) omdat zij daar interessante leningsvoorwaarden kunnen genieten. In beide gevallen heeft men vijf maanden moeten wachten vooraleer de akte kon worden verleden. Dat is toch wel heel lang. Dat is bijna een half jaar. Voor één dossier ontving een maatschappij exact vijf maanden na de toewijzing van de woning, de bevestiging van het VWF dat de aangevraagde lening werd goedgekeurd. Het andere dossier was nog in behandeling.

Deze voorbeelden haal ik aan om te zeggen dat het verdorie heel lang duurt vooraleer dat gefinaliseerd kan worden. Dat is niet goed voor degene die de woning wil verwerven, want die wil daar zo snel mogelijk in. Het is ook niet goed voor die bouwmaatschappij die de woningen bouwt.

Minister, hebt u zelf een verklaring voor die verschillen? Ben ik de enige die dat heeft vastgesteld of gebeurt het op verschillende plaatsen in Vlaanderen? Zijn er verschillen in doorlooptijd tussen leningen bij de VMSW – minder dan drie maanden – en het VWF – minstens vijf maanden? Is dit verschil structureel? Is er een mogelijkheid om dit eens te onderzoeken? Mijn vraag is vooral hoe het komt dat dit zolang duurt.

De maatschappij doet perfect wat van haar verwacht wordt, namelijk de kandidaat-koper doorverwijzen naar het VWF omdat het de interessantste kredietverstrekker is. Het resultaat hiervan is evenwel dat zij hiervoor financieel gesanctioneerd wordt, want inmiddels loopt zij voor beide woningen minstens reeds telkens meer dan drie maanden intresten mis, en dit kan nog oplopen voor de dossiers die nog in behandeling zijn. Bovendien heeft zij door de doorverwijzing naar het VWF sowieso reeds afgezien van de kredietbemiddelingsvergoeding waarop zij aanspraak had kunnen maken indien betrokkenen de lening bij de VMSW hadden aangegaan. In die zin is het gek dat de maatschappijen worden gesanctioneerd voor het feit dat een derde instelling die dienstverlening niet tijdig kan verstrekken. Minister, wie moet volgens u deze niet-geplande uitgaven dragen? Het is kwestie om aan de 'klant' een dienstverlening te geven die accuraat is. Ik weet dat u werkt aan een afstemming van het leningstelsel, maar aan de andere kant is er ook dienstverlening vanuit deze instellingen.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, collega's, het spreekt voor zich dat een SHM er moet op toezien dat een kandidaat-koper wordt doorverwezen naar de instelling die de meest voordelige leningsvoorwaarden voor de aankoop van een woning kan bieden. Voorlopig zijn die voorwaarden nog verschillend.

Ik heb aan het VWF informatie gevraagd over de doorlooptijd. Het VWF zegt dat er in 2012 maar twee dossiers waren met een doorlooptijd die het gemiddelde ruim overschreed. Ze zeggen dat het helemaal geen courante praktijk is en dat het heel uitzonderlijk is.

Uit een audit die de Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA) in april 2011 heeft uitgevoerd, blijkt wel dat de gemiddelde doorlooptijd – van het moment van de inschrijving tot het moment dat de akte wordt verleden – bij de VMSW 113 dagen bedraagt en bij het VWF 132 dagen. Er is dus wel een verschil ten nadele van het VWF, maar is geen verklaring voor de grote afwijkingen die u in uw vraag signaleert. Daarom zal ik aan de toezichthouder bij het VWF vragen te onderzoeken in welke mate de door u aangehaalde praktijkgevallen veel voorkomen. Het is relevant om dat te weten. In de mate dat dit wel degelijk het geval zou zijn, zal ik in overleg met het VWF nagaan welke maatregelen mogelijk zijn om de behandelingstijd van de leningsaanvragen in te korten.

In de mate dat langere doorlooptijden bij de behandeling van leningsaanvragen een structureel karakter zouden hebben dat niet door objectieve gerechtvaardigde verschillen in de onderscheiden processen kan worden verklaard, stelt zich inderdaad een probleem waardoor het bedrijfsresultaat van een sociale huisvestingsmaatschappij in beperkte mate negatief wordt beïnvloed. Dit moet vermeden worden. Met de komst van het eengemaakt Leningenbesluit, dat reeds principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 11 januari 2013, zal deze problematiek zich niet meer kunnen voordoen. Door de gelijkstelling van alle leningsvoorwaarden zullen beide kredietgevers onder exact dezelfde voorwaarden sociale leningen kunnen verstrekken. Bovendien worden ook de te belenen verrichtingen gelijkgeschakeld. De doorverwijzingen door SHM's omwille van betere voorwaarden bij de andere instelling zullen bijgevolg tot het verleden behoren. Het kan 'backoffice' best nog wel zijn dat het VWF een leningsaanvraag voor de VMSW moet afhandelen en dat er moet worden gewaakt over een voldoende snelle afhandeling van het dossier.

Ik deel uw bezorgdheid. Zoals beloofd, zal ik door de toezichthouder laten nagaan of het gaat over slechts twee geïsoleerde gevallen dan wel of het vaker voorkomt. Als het vaker gebeurt, moet er met het VWF worden nagegaan hoe dat in de toekomst kan worden vermeden.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veele Heeren: Minister, ik dank u voor uw antwoord dat heel volledig is. Ik hoop dat met het nieuwe Leningenbesluit de termijn zo kort mogelijk kan zijn, waar men ook gaat lenen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■